

Zákon o rozhodčím řízení (č. 216/1994 Sb.), 2. vyd. - komentář

Druhé vydání komentáře zákona o rozhodčím řízení je velmi podrobně a odborně zpracovanou příručkou pro každého, kdo se v daném tématu potřebuje zorientovat. Není zde uveden a okomentován pouze stávající zákon o rozhodčím řízení (s nejnovějšími aktualizacemi), ale je zde uvedena i předchozí právní úprava, týkající se spotřebitelů, s podrobným komentářem, přehledně odděleným od úpravy aktuální. Autoři si uvědomují, že přestože se současná úprava spotřebitelů netýká, čtenáři se ještě roky budou s původní právní úpravou setkávat a budou tedy potřebovat kompletní návod.

Kromě komentovaného zákona komentář disponuje i rozsáhlou částí věnující se rozhodnutím Rozhodčího soudu a aktuální judikaturou a současně obsahuje i bohatou přílohovou část, do které autoři vybrali všechny důležité (a aktuální) materiály, které čtenář může potřebovat ve vztahu k rozhodčímu řízení. Není tedy nutné si další materiály dohledávat, případně kupovat, protože vše je na jednom místě.

Zákon o rozhodčím řízení (216/1994 Sb.), 2. vyd. - komentář

Autor: Miloš Olík, Martin Maisner, Radek Pokorný, Petr Málek, Martin Janoušek
Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017

Publikaci je možné zakoupit >>> [zde](#).

Ukázka z publikace

ČÁST DRUHÁ

Rozhodci

§ 4

(Rozhodce)

(1) Rozhodcem může být občan České republiky, který je zletilý, bezúhonný a plně svéprávný, pokud zvláštní předpis²⁾ nestanoví jinak.

(2) Podmínku bezúhonnosti podle odstavce 1 nesplňuje ten, kdo byl pravomocně odsouzen za trestný čin, jestliže se na něj nehledí, jako by nebyl odsouzen.

---

2) Například § 80 odst. 5 písm. b) zákona [6/2002](#) Sb., o soudech a soudcích, ve znění pozdějších předpisů, § 4 odst. 3 zákona [182/1993](#) Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů.

Znění účinné do 30. 11. 2016

(1) Rozhodcem může být občan České republiky, který je zletilý, bezúhonný a plně svéprávný, pokud zvláštní předpis²⁾ nestanoví jinak.

(2) Podmínku bezúhonnosti podle odstavce 1 nesplňuje ten, kdo byl pravomocně odsouzen za trestný čin, jestliže se na něj nehledí, jako by nebyl odsouzen.

(3) Rozhodcem určeným rozhodčí doložkou pro řešení sporů ze spotřebitelských smluv může být jen osoba, která je zapsána v seznamu rozhodců vedeném Ministerstvem spravedlnosti (dále jen „ministerstvo“).

2) Například § 80 odst. 5 písm. b) zákona [6/2002](#) Sb., o soudech a soudcích, ve znění pozdějších předpisů, § 4 odst. 3 zákona [182/1993](#) Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů.

K § 4

§ 4 stanoví obecné nároky na způsobilost být rozhodcem. Strany sporu si tedy mohou zvolit rozhodcem osobu dle své svobodné vůle, nicméně si mohou platně zvolit jen osobu způsobilou ve smyslu uvedených podmínek způsobilosti.

K odst. 1

Rozhodcem ve sporu vedeném podle zákona o rozhodčím řízení může být jen občan České republiky. Podle předchozích právních úprav zákon připouštěl i možnost, že rozhodcem může být i cizinec, pokud je podle práva svého státu způsobilý k právním úkonům, přičemž postačovalo, pokud byl způsobilý podle práva České republiky. Podmínky, za nichž se může cizinec stát rozhodcem, stanoví § 118 zákona [91/2012](#) Sb., o mezinárodním právu soukromém (dále jen „z. m. p. s“). Rozhodcem může být i cizinec, je-li podle právního řádu státu, jehož je občanem, způsobilý k právním jednáním; postačí však, je-li plně způsobilý k právním jednáním podle českého právního řádu.

Rozhodcem může být pouze fyzická osoba. V rozporu s touto podmínkou není, pokud je sjednána pravomoc stálého rozhodčího soudu – i když jsou rozhodčí nálezy právně rozhodnutími rozhodčího soudu, faktické rozhodování provádějí rozhodci – fyzické osoby, byť jménem rozhodčího soudu.

Rozhodce musí být zletilý. Zletilost upravuje § 30 obč. zák. takto: „(1) Plně svéprávným se stává člověk zletilostí. Zletilosti se nabyvá dovršením osmnáctého roku věku. (2) Před nabytím zletilosti se plně svéprávnosti nabyvá přiznáním svéprávnosti nebo uzavřením manželství. Svéprávnost nabytá uzavřením manželství se neztrácí ani zánikem manželství, ani prohlášením manželství za neplatné.“ Úprava odstavce 2 nemá z hlediska způsobilosti rozhodce velký význam.

Rozhodce musí být způsobilý k právním úkonům. Způsobilost k právním úkonům je termín, který občanský zákoník již neuvádí a nahradil ji termínem svéprávnost. Nová úprava je obsažena v § 15 obč. zák. Svéprávnost je způsobilost nabývat pro sebe vlastním právním jednáním práva a zavazovat se k povinnostem (právně jednat).

Podmínkou bezúhonnosti se blíže zabýváme v komentáři k § 4 odst. 2 z. r. ř.

K odst. 2

Rozhodce musí být bezúhonný. Bezúhonnost je vlastnost člověka, fyzické osoby, která obecně

znamená, že osoba nebyla v minulosti odsouzena za trestný čin, případně označuje, že celkově vede řádný život, nepáchá ani přestupky, plní své zákonné povinnosti apod., nebo se může týkat například jen úmyslných trestných činů či trestných činů vztahujících se k určité činnosti. Pro účely bezúhonnosti rozhodce postačí, že nebyl pravomocně odsouzen za trestný čin, nebo bylo takové odsouzení zahazeno.

Ke znění účinnému do 30. 11. 2016

K odst. 1

Další požadavky pro výkon rozhodce určeného pro řešení sporů ze spotřebitelských smluv stanoví jiný právní předpis.

K odst. 3

*Jako zvláštní podmínku způsobilosti rozhodce u spotřebitelských sporů stanoví § 4 odst. 3 nutnost být zapsán ve zvláštním seznamu rozhodců vedeném Ministerstvem spravedlnosti (viz též komentář k části šesté zákona o rozhodčím řízení). Tuto podmínku je třeba brát jako *conditio sine qua non*, i když ve svém důsledku tato skutečnost jen dává Ministerstvu spravedlnosti určitou možnost modifikovat požadavky kladené na rozhodce ve spotřebitelských sporech, například speciální zkoušky, atestace, proškolení apod. Zápis na seznam není nárokovou záležitostí a ministerstvo má rovněž možnost kteréhokoli ze zapsaných rozhodců ze seznamu vyškrtnout dle svého rozhodnutí.*

Z judikatury:

1. Je třeba konstatovat, že pokud platné právo umožňuje rozhodovat majetkové spory i jinými subjekty než státními (soudy), neznamená to, že se jedná o orgány veřejné moci. V dosud nepublikovaném usnesení, sp. zn. III. ÚS 32/06, Ústavní soud uvedl, že vykonatelnost rozhodčího nálezu nezaručuje rozhodci postavení orgánu veřejné moci ve smyslu ustanovení čl. 87 odst. 1 písm. d) Ústavy a § 72 odst. 1 písm. a) zákona o Ústavním soudu. Zásadní rozdíl je třeba spatřovat především ve zdroji, z něhož vyvěrá pravomoc k rozhodování sporů před soudem a před rozhodcem. Pravomoc k rozhodování před rozhodcem vychází na rozdíl od moci soudní z vůle stran, kterou projeví při sepisování rozhodčí smlouvy. Je zcela podružné, v čím zájmu byla rozhodčí doložka sepsána, podstatné je, že druhá strana na dohodnuté podmínky přistoupila. Rozhodčí řízení obsahuje řadu specifik, kterými se odlišuje od soudního řízení, a nelze tedy přistoupit na tvrzení, že podléhá přezkumu ústavní stížnosti, neboť tu lze využít toliko proti zásahům do základních práv ze strany státu, nikoli však subjektu zřetelně od státu odděleného. Zákon [216/1994 Sb.](#), o rozhodčím řízení a výkonu rozhodčích nálezů, vymezil v ustanovení § 31 okolnosti, za nichž může být rozhodčí nález zrušen obecným soudem, nikoli však soudem Ústavním. Ústavní soud v dalším ani nezkoumal, zda stěžovatel využil výše citovaného ustanovení a ústavní stížnost odmítl z důvodu své nepříslušnosti. (IV. ÚS 224/07)

2. Ústavní soud setrvává na názoru, že rozhodčí senát jmenovaný ad hoc předsedou Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky je soukromou osobou, nepatří do soustavy soudů podle hlavy čtvrté Ústavy a podle zákona o soudech a soudcích a není orgánem veřejné moci. Rozhodčí soud má povahu odborné organizace zprostředkovávající služby pro osoby, které chtějí, aby rozhodce jejich právní vztah vyjasnil a napevno postavil, takže rozhodčí nálezy rozhodčího soudu ani rozhodčích senátů jmenovaných ad hoc nemohou být rozhodnutím orgánu veřejné moci ve smyslu ustanovení čl. 87 odst. 1 písmeno d) Ústavy a § 72 odst. 1 písm. a) zákona o Ústavním soudu, v platném znění. Rozhodci rozhodují spory, jestliže jejich pravomoc vyplývá pro daný spor z platné rozhodčí smlouvy uzavřené mezi stranami. V tomto směru

je charakter rozhodčí činnosti založený smlouvou delegující vůli stran a její výsledek je kvalifikovanou formou závazku a jako takový je též závazný. Rozhodci (stejně jako rozhodčí soud samotný) nenalézají právo, ale tvoří (eventuálně napevno staví, vyjasňují, tedy narovnávají) závazkový vztah v zastoupení stran. Jejich moc není delegovaná svrchovanou mocí státu, ale pochází od soukromé vlastní moci stran určovat si svůj osud. Závazek nalezený rozhodci je vynutitelný z důvodu vynutitelnosti závazku, který byl rozhodci v zastoupení stran uzavřen. Na základě výše uvedených skutečností proto Ústavnímu soudu nezbylo, než návrh podle ustanovení § 43 odst. 1 písm. d) zákona [182/1993](#) Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů, odmítnout jako návrh, k jehož projednání není Ústavní soud příslušný. Pro úplnost Ústavní soud dodává, že i kdyby dospěl k jinému závěru o povaze rozhodčího nálezu, tedy že rozhodčí nález je pravomocným rozhodnutím orgánu veřejné moci, byl by nucen ústavní stížnost podle § 43 odst. 1 písm. e) zákona o Ústavním soudu jako nepřijatelnou odmítnout pro nevyčerpání prostředků ve smyslu § 75 odst. 1 cit. zákona. V tomto směru poukazuje Ústavní soud na názor vyplývající z nepublikovaných usnesení sp. zn. III. ÚS 460/01, sp. zn. II. ÚS 574/01 a sp. zn. II. ÚS 455/01, která odmítnutí postavila pouze na samotném zjištění, že stěžovatel nevyčerpal veškeré procesní prostředky k ochraně svých práv, neboť na základě vlastního svobodného rozhodnutí nahradil pořad práva dohodou o respektování rozhodčího nálezu. (IV. ÚS 511/03)

Související ustanovení:

§ 5 - přijetí funkce rozhodce, § 7 - počet rozhodců a jejich určení, § 9 - jmenování rozhodce soudem, § 11 - vyloučení rozhodce, § 31 - zrušení rozhodčího nálezu

Související předpisy:

čl. II odst. I UML, - § 80 odst. 5 písm. b) zákona [6/2002](#) Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých zákonů (zákon o soudech a soudcích), - § 4 odst. 3 zák. [182/1993](#) Sb., o Ústavním soudu - § 24 odst. 2 písm. e) zák. [14/2002](#) Sb., kterým se mění zákon [283/1993](#) Sb., o státním zastupitelství, ve znění pozdějších předpisů, a zákon [201/1997](#) Sb., o platu a některých dalších náležitostech státních zástupců a o změně a doplnění zákona [143/1992](#) Sb., o platu a odměně za pracovní pohotovost v rozpočtových a v některých dalších organizacích a orgánech, ve znění pozdějších předpisů, ve znění zákona [155/2000](#) Sb., - § 15, § 30 obč. zák., - § 118 z. m. p. s.

Související literatura:

BĚLOHLÁVEK, A. J., ŘEZNÍČEK, T. Rozhodcovská způsobilost a seznam rozhodců pro spotřebitelské spory po novele zákona o rozhodčím řízení. Právní fórum, 2012, č. 10, - BĚLOHLÁVEK, A. J. Změny v rozhodčím řízení. Bulletin advokacie, 2012, č. 5, s. 15, - KULHÁNEK, M. Poznámky k připravované novele zákona o rozhodčím řízení. Právní rozhledy, 2011, č. 7, s. 247, - POPOV, S. Osoba rozhodce. Bulletin advokacie, 2006, č. 6, s. 36, - SADECKÝ, L. Rozhodování sporů ze spotřebitelských smluv po novele zákona o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů. Právní rozhledy, 2012, č. 5, s. 153, - VANTUCH, P. K osobě rozhodce. Ekonom, 1995, č. 27

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [D.A.S. posiluje svou roli lídra právní ochrany](#)
- [Teplý z elektrárny Mělník proudí do Prahy už 30 let. Spolehlivé dodávky do budoucnosti zajistí](#)

nízkoemisní zdroje

- [Jak si zvolit sídlo pro OSVČ a firmy](#)
- [Agilita a umělá inteligence jako nové paradigma právních služeb: praxe AgiLawyer](#)
- [Řešení sporů z oblasti kryptoměn a digitálních aktiv u Rozhodčího soudu](#)
- [LLM Soukromé právo: Když se teorie mění v právní praxi](#)
- [SLUTO DAŇOVÁ & ÚČETNÍ firma roku 2025](#)
- [LLM program na Business Institutu: Klíč k posunu právní praxe a manažerským kompetencím](#)
- [Statistiky Rozhodčího soudu za 1. pololetí roku 2025](#)
- [Třicet let na cestě k úspěchu ve vedení pojišťovny právní ochrany](#)
- [Konference ke stavebnímu právu 2025: Rok s novým zákonem, nové výzvy a praktické odpovědi](#)